छत्तीसगढ़ माध्यमिक शिक्षा मण्डल, रायपुर
शैक्षणिक सत्र 2021–22 माह अगस्त
असाइनमेंट – 01
कक्षा – बारहवीं
विषय – संस्कृत

पूर्णांक–20

निर्देश :– दिए गए सभी प्रश्नों को निर्देशानुसार हल कीजिए।
Instruction :– Attempt all the question as per given instructions.

प्रश्न 1. अधोलिखितं श्लोकस्य हिन्दीभाषायाम् अनुवादं कुरुत – **अंक–5**

"यस्याः शक्रसमो भर्ता मया पुत्रवती च या।
फले कस्मिन् स्पृहा तस्या येनाकार्य करिष्यति।।"

प्रश्न 2. नाट्यांशं पठित्वा निर्देशानुसारं उत्तरत – (केषांश्चिद् पञ्चानाम्) **अंक–5**

काञ्चुकीयः – परित्रायतां परित्रायतां कुमारः।
रामः – आर्य! कः परित्रातव्यः।
काञ्चकीयः – महाराज !
रामः – महाराजः इति। आर्य! ननु वक्तव्यम्। एक शरीर–संक्षिप्ता पृथिवी रक्षितव्येति। अथ कुत उत्पन्नोऽयं दोषः ?
काञ्चुकीयः – स्जनात्।
रामः – स्वजनादिति। हन्त! नास्ति प्रतीकारः।
शरीरेअरिः प्रहरति हृदये स्वजनस्तथा।
कस्य स्वजनशब्दो मे लज्जामुत्पादयिष्यति।।

प्रश्नः
1. एकशरीर–संक्षिप्ता का रक्षितव्या?
2. व्यक्तव्यम् इति पदस्य प्रकृति–प्रत्ययः पृथक् कृरुत।
3. उत्पन्नोऽयम् इति शब्दस्य सन्धिविच्छेदं कुरुत।
4. हृदये कः प्रहरति?
5. गुणः इति पदस्य विलोमपदं किं प्रयुक्तम्?

प्रश्न 3. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नान् संस्कृतभाषया उत्तरत–(केषांश्चिद् पञ्चानाम्) **अंक–5**

"लोभः मूलमनर्थानाम्" इति सूक्तिः प्रस्द्धिा। भर्तृहरिणा अपि कथितम् – यदि लोभः अस्ति, अन्यपातकैः किम्? यस्य मनः सन्तुष्टं न भवति, यश्च लोभी, सः सर्वदा अधिकाधिकं वांछति। सः कदापि शान्तिं न लभते। इच्छानां तु सीमा एव नास्ति। एका इच्छा पूर्णा भवति, अन्या उत्पन्ना भवति। यस्य समीपे एकं भवनं सः द्वितीयं वांछति। निर्लोभी मनुष्यः यत् प्राप्नोति, तेन एव सन्तुष्टः भवति।

क्रमशः 02

प्रश्नः 1. लोभः केषां मूलम् ?
2. लोभी मानवः कदापि कां न लभते ?
3. वांछति इति क्रियापदस्य कर्तृपदं किम् ?
4. "सः सर्वदा अधिकाधिकं वांछति।" इति वाक्ये अव्ययपदं किमस्ति ?
5. यदि लोभः अस्ति अन्यपातकैः किम् ? इति पदस्य हिन्दीभाषया अनुवादं कुरुत।

प्रश्न 4. अधोलिखितम् अपठितांश पठित्वा निर्देशानुसारेण उत्तराणि लिखत– **अंक–5**

अद्यत्वे अस्माकं शांन्तिप्रिये भारतवर्षे भीषणा आतंकवाद समस्या वर्तते। प्रतिदिनम् आतंकवादिनः नैकान् निरीहान् व्यापादयन्ति। जम्मूकश्मीरे नियुक्ताः भारतीयाः सैनिकाः स्वदेशस्य रक्षायै प्राणान् अपि समर्पयन्ति। कश्मीरे नियुक्तानां सैनिकानां भार्याः आशंकिताः भवन्ति, यत न जाने कदा तासां पतिः संघर्षे वीरगतिं प्राप्नुयात्। अस्माकं। अस्माकं प्रतिवेशिना देशेन आतंकवादिभ्यः शस्त्राणि, अस्त्राणि, धनं च प्रदीयन्ते। केचन् अपरिपक्वबुद्धयः युवकाः प्रतिवेशिदेशस्य मिथ्याचारैः भ्रान्ताः सन्तः हिंसाम् अनुगच्छन्ति।

प्रश्नः 1. साम्प्रतम् असमाकं देशे का समस्या वर्तते ?
2. स्वदेशस्य रक्षायै के प्राणान् समर्पयन्ति ?
3. हिंसा इति पदस्य विलोमपदं लिखत ?
4. "भारतवर्षे भीषणा आतंकवाद–समस्या वर्तते।" इति वाक्ये क्रियापदं किमस्ति ?
5. अस्य गद्यांशस्य समुचितं शीर्षकं संस्कृतेन लिखत।